

Resan till Pfalz och Alsace

I mitten av september 2002 gjorde den Lewenhauptska släktföreningen en fyradagarsresa till Pfalz och Alsace för att besöka platser som släkten bebott. Det blev nästan en Eriksgata i miniatyr, och mycken intressant historia presenterades för våra i allmänhet ganska okunniga öron och ögon.

Resan hade under sommaren förberetts av huvudmannagrenens Johan och hans fru Lena. Johan var färdledare och guide på resan, medan Gustaf, ordföranden i släkträdet, höll ordning på oss.

Den första anhalten efter ankomsten till Frankfurts flygplats var den lilla byn Reipoltskirchen vars borg byggdes i slutet av 1100-talet och som genom Axel Stensson Leijonhufvuds giftermål med Sidonia von Daun zu Falkenstein, tillföll släkten. Axel och hans söner kallade sig av praktiska skäl Loewenhaupt under sina vistelser på de tyska besittningarna. Hemma i Sverige försvann så småningom o:et i namnet och vi fick då den nuvarande stavningen. Reipoltskirchen ägdes gemensamt av flera släkter under perioden 1628-1793 men det var bara familjen Lewenhaupt som hade bott i slottet. Vi fick ett mycket varmt mottagande i denna lilla by och besökte tillsammans med borgmästaren och några hembygdsforskare borgruinen och kyrkan S:t Johannes Nepomuk med ett vackert gravmonument tillägnat ovannämnda Sidonias syster Amalia von Daun zu Falkenstein.

Dagen därpå var vi i Oberbronn i Alsace - en större by med korsvirkeshus som klättrade uppför den skogsklädda bergssluttningen. Här möttes vi av ett lika hjärtligt sällskap borgmästare, historiker och hembygdsforskare som ömsom talade franska, ömsom tyska. Oberbronn var ett välutrustat samhälle med slott, domstol och kyrka. Slottet är numera kloster men har förvaltats av olika släkter, bland andra Lewenhaupt, främst under 1700-talet. Så sent som i mitten av 1800-talet föddes här några av våra släktingar som sedan utvandrade till Sverige.

Efter lunch besökte vi Rosheim i Alsace där hembygdsforskaren Christine Muller hade lagt fram fakta om Axel Lewenhaupt: "Axel Löwenhaupt greve av Raspourg (1554-1619) troligen protestant, som (1601) förvärvade en stor egendom söder om kyrkan S:t Etienne, hörde till den svenska noblessen. Tvingad att fly sitt land av politiska skäl, tog han sin tillflykt till Rosheim."

Det var oroliga tider i Sverige och kusinerna, hertig Carl och greve Axel Lewenhaupt (Leijonhufvud), kom inte överens. Axel var tvungen att lämna grevskapet Raseborg, sitt gods Gräfsnäs och Sverige. Han var gift två gånger och båda fruarna var av tysk börd. Staden var känd för att vara religiöst liberal så Axel kunde finna en fristad här. Han köpte en fastighet vid stadens ena ringmur, där han byggde sig en herrgård, vilken vi naturligtvis besökte, under det att vi blev fotograferade av den lokala pressen. Gården bevarades inom familjen fram till 1683, då den under något oklara omständigheter beslagtogs av den franske konungen.

Vi passade på att prova en del viner i Rosheim och avslutade dagen med ett alsaciskt gästabad där vi serverades stora tråg choucroute och gott vitt vin därtill.

Den tredje dagen var söndag och vårt fullspäckade program bjöd på ännu en intressant dag. Genom den böljande Moseldalen gick färden. Framme i Bernkastel-Kues strosade vi några timmar i den vackra staden, åt och reste vidare mot Manderscheid, en kurort i västra Pfalz, inte långt från den belgiska gränsen. Där ligger ruinen av slottet Niedemanderscheid som är ett turistmål med sommartheater och andra evenemang. Där blev vi uppvaktade av en skådespelartrupp som föreställde våra förfäder och iklädda tidstypiska dräkter bjöd till gästabad eller "Grafenvesper" i källarvalven. Där hade Sten Lewenhaupt (1586-1645) son till ovan nämnde Axel varit slottsherre. Genom sitt giftermål med Magdalena von Manderscheid

kom han i besittning även av detta slott.

Tillställningen i ruinen, vid en bäck mellan skogklädda berg, var idyllisk och överraskande. Men det mest häpnadsväckande var att vi på den fråga vi ställt under hela resan: "Finns det inga ättlingar kvar?" här fick ett jakande svar. På borggården stod plötsligt ett par som på avstånd följt vår resa på lokalradio. Det var syskonen Kuno och Margareta Löwenhaupt som för en förvånad samling berättade att det finns ytterligare 94 släktingar som de håller kontakt med! Johan Lewenhaupt kommer att vidare kartlägga dessa eventuella ättlingar till Axel och Sten Lewenhaupt (Leijonhufvud).

Resans sista etapp var ett kort besök i Winnweiler i det som återstår av ett av släktens slott och som numera är inbyggt i ett bostadskvarter. Vi mottogs med öppna armar av familjen som bor där nu, bjöds vin och ost och en rundvandring i huset. Sista anhalten var ännu en pampig slottsruin, Falkenstein, med en betagande utsikt över berg, skogar och dalar.

Där slutar resan och vi far trötta och glada med vår buss tillbaka till Frankfurts flygplats, där incheckningsdatorn havererar när tjugotre lewenhauptar samtidigt drabbar systemet.

Resan gav onekligen mersmak: Det var ett bra sätt att resa på, att lära känna varandra och - inte minst - lära känna vår gemensamma historia.

Ann Lewenhaupt